

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0223U001093

Державний реєстраційний номер: 0119U102335

Відкрита

Дата реєстрації: 25-01-2023

1. Етапи виконання

Номер етапу: 1

Назва етапу: Визначити комплекс фенотипічних та молекулярно-генетичних характеристик штамів стафілококів, вилучених від хворих на хронічні дерматози, та розробити підходи до терапії цих захворювань

Початок етапу: 01-2020

Закінчення етапу: 12-2022

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Державна установа "Інститут дерматології та венерології НАМН України"

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02012160

Підпорядкованість: Національна академія медичних наук України

Адреса: вул. Чернишевського, 7/9, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61057, Україна

Телефон: 0577063200

E-mail: idvnamnu@ukr.net

WWW: <http://idvamnu.com.ua>

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Державна установа "Інститут дерматології та венерології НАМН України"

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02012160

Адреса: вул. Чернишевського, 7/9, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61057, Україна

Підпорядкованість: Національна академія медичних наук України

Телефон: 380577063200

E-mail: idvnamnu@ukr.net

WWW: <http://idvamnu.com.ua>

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6561040

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 3310.800 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Визначити комплекс фенотипічних та молекулярно-генетичних характеристик штамів стафілококів, вилучених від хворих на хронічні дерматози, та розробити підходи до терапії цих захворювань

Назва роботи (англ)

To determine the complex of phenotypic and molecular genetic characteristics of strains of staphylococci isolated from patients with chronic dermatoses, and to develop approaches to the treatment of these diseases

Реферат (укр)

Об'єкт дослідження: хронічні дерматози, референтні та вилучені від пацієнтів і практично здорових осіб штами стафілококів, фенотипові та молекулярно-генетичні ознаки аутоштамів стафілококів, імунологічні та біохімічні показники пацієнтів. Метою виконання було: підвищення ефективності діагностики та лікування хронічних дерматозів на підставі виявлення імунологічних показників пацієнтів та комплексу фенотипічних і популяційних ознак штамів збудника, які асоціюються із різною тяжкістю перебігу хвороби. Методи дослідження: аналітичні, загально клінічні, бактеріологічні, імунологічні, молекулярно-генетичні, біохімічні, статистичні. Було проведено визначення клініко-анамнестичних особливостей перебігу хронічних дерматозів, вивчення мікробіоценозів шкіри та верхніх дихальних шляхів хворих з визначенням широти розповсюдження стафілококів та рівнів чутливості до антибактеріальних препаратів; досліджено комплекс факторів патогенності штамів стафілококів, ізольованих від хворих на поширені дерматози, з наданням комплексної оцінки показників персистенції та агресії вилучених штамів стафілококів; проведено вивчення фенотипових ознак клінічних штамів золотистого стафілококу, з визначенням їх генетичної варіативності та впливу на показники неспецифічної резистентності та специфічної гуморальної відповіді макроорганізму. Здійснено вивчення лабораторної та клінічної ефективності мазі, що містить 2 % мупіроцину, та антибактеріального препарату системної дії, що містить лінезолід, які рекомендовано для застосування для лікування інфекційно-запальних ускладнень поширених дерматозів. Розроблено алгоритм прогнозування тяжкості перебігу алергодерматозів. Доведена клінічна ефективність застосування препарату, що містить лінезолід, для лікування важких піодермій у якості антибіотика резерву.

Реферат (англ)

The object of the study: chronic dermatoses, reference and staphylococcal strains removed from patients and practically healthy individuals, phenotypic and molecular genetic characteristics of autostrains of staphylococci, immunological and biochemical indicators of patients. The purpose of the study was: to increase the efficiency of diagnosis and treatment of chronic dermatoses based on the detection of immunological parameters of patients and a complex of phenotypic and population characteristics of strains of the pathogen, which are associated with different severity of the course of the disease. Research methods: analytical, general clinical, bacteriological, immunological, molecular genetic, biochemical, statistical. The clinical and anamnestic features of the course of chronic dermatoses and the microbiocenoses of the skin and upper respiratory tract of patients were studied, with the determination of the spread of staphylococci and levels of sensitivity to antibacterial drugs; the complex of pathogenicity factors of staphylococcal strains isolated from patients with widespread dermatoses was investigated, with the provision of a comprehensive assessment of the indicators of persistence and aggression of the extracted staphylococcal strains; the study of phenotypic features of clinical strains of *S. aureus*, with determination of their genetic variability and influence on indicators of non-specific resistance and specific humoral response of the macroorganism. The laboratory and clinical effectiveness of an ointment containing 2% mupirocin and an antibacterial drug of systemic action containing linezolid, which are recommended for the treatment of infectious and inflammatory complications of common dermatoses, were studied. An algorithm for predicting the severity of the course of allergic dermatoses has been developed. The clinical effectiveness of use of a drug containing linezolid for the treatment of severe pyoderma as a reserve antibiotic has been proven.

Індекс УДК: 616.511, 616.5-001/-002-036.17-031.81:579.61:616-092-08(043.3)

Коди тематичних рубрик НТІ: 76.29.57.05

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Удосконалення методів діагностики та лікування хронічних дерматозів

Назва продукції (англ): Improvement of methods of diagnosis and treatment of chronic dermatoses

Очікувані результати: Матеріали

Галузь застосування: Медицина

Опис продукції (укр): Запропоновано спосіб прогнозування перебігу алергодерматозів, обтяжених стафілококовою інфекцією, який сприяє підвищенню ефективності діагностики. У матеріалі, отриманому з уражених ділянок шкіри хворих до лікування визначають ступінь обсіменіння осередку ураження, видову належність мікроорганізму, фактори персистенції, а саме: індекс адгезії мікроорганізмів (ІАМ), антилізоцимну активність (АЛА) та антиінтерферонову активність (АІА). При наявності штамів стафілококів з високими показниками факторів персистенції (ІАМ більше 4 бактерій / еритроцит, АЛА більше 4 мкг/мл та АІА більше 2 од на тлі ступеню обсіменіння менш ніж 106 КУО/см² на початку лікування) прогнозують обтяжений перебіг та визначають відповідний об'єм терапевтичних заходів. Розроблено спосіб прогнозування важкості перебігу алергодерматозів, обтяжених збитковою стафілококовою колонізацією, який характеризується тим, що у матеріалі, отриманому з уражених ділянок шкіри хворих до лікування визначають ступінь обсіменіння осередку ураження, та рівень специфічних сироваткових ІgЕ до вилученого повного корпускулярного антигену аутоштаму (ПКАг аутоStarh) і при визначенні мікробного обсіменіння осередків ураженої шкіри на рівні $\geq 6,5$ Іg КУО/см² при атопічному дерматиті (АД) і $\geq 6,0$ Іg КУО/см² при істинній екземі (ІЕ), $p \leq 0,05$ та специфічних сироваткових ІgЕ до ПКАг аутоStarh у концентрації ≥ 15 УО/мл при АД і $\geq 8,5$ УО/мл при ІЕ, $p \leq 0,01$ і $p \leq 0,02$ відповідно, на початку лікування прогнозують обтяжений перебіг основного захворювання. Способи забезпечують підвищення ефективності діагностики та прогнозування тяжкості перебігу хронічних дерматозів, обтяжених збитковою стафілококовою колонізацією, з визначенням відповідного об'єму терапевтичних заходів, що скорочує термін та підвищує ефективність лікування.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Економія матеріалів, Підвищення продуктивності праці, Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 01.2021-12.2023

Виробник продукції: Державна установа "Інститут дерматології та венерології НАМН України"

Споживачі продукції: Медичні заклади дерматовенерологічного профілю

Перспективні ринки: Країни ближнього зарубіжжя

Права інтелектуальної власності: Отримано патент, В Україні

Форми та умови передачі продукції: Навчання персоналу

7. Бібліографічний опис

Патент на корисну модель: Кутасевич Я.Ф., Похил С.І., Джораєва С.К., Маштакова І.О., Щербакова Ю.В., Гончаренко В.В., Олійник О.І. Спосіб прогнозування тяжкості перебігу алергодерматозів, обтяжених збитковою стафілококовою колонізацією. - Патент на корисну модель № 144829, UA, МПК G 01 N 33/48 (2006.01), - № : u202003363; Заявл.03.06.2020.; Опубл.26.10.2020. - Бюл. №20.

Нововведення КПКВ-6561040 «Спосіб прогнозування (СП) перебігу алергодерматозів (ПА), обтяжених стафілококовою інфекцією (ОСІ)» / Я.Ф.Кутасевич, С.К.Джораєва, В.В.Гончаренко, І.О.Маштакова, О.В.Щоголева, І.В.Зюбан // Інформ. бюлетень: додаток до «Журналу Національної академії медичних наук України». - 2020. - Вип.49. - С.25-26.

Нововведення КПКВ-6561040 Спосіб прогнозування тяжкості перебігу адергодерматозів (СПТПА), обтяжених збитковою стафілококовою колонізацією (ОЗСК) /Кутасевич Я.Ф., Похил С.І., Джораєва С.К., Гончаренко В.В., Щербакова Ю.В.,

Щоголева О.В., Олійник О.І. // Інформ. бюл.: Додаток до "Журналу Академії медичних наук України".- К., 2021.- Вип.51.- С.30-31.

Нововведення КПКВ-6561040 Спосіб прогнозування розвитку (ПР) тяжкості мікробних ускладнень поширених дерматозів (ТМУПД), обтяжених збитковою стафілококовою колонізацією (ОЗСК) / Я.Ф.Кутасевич, С.К.Джораєва, В.В.Гончаренко, Соболь Н.В., Щоголева О.В., Олійник О.І. // Інформ. бюлетень: додаток до «Журналу Національної академії медичних наук України». – 2022. – Вип. 53. – С.21-22.

Прогнозирование тяжести течения алергодерматозов, осложненных стафилококковой инфекцией / Я. Ф. Кутасевич, С. К. Джораева, Г. М.Бондаренко, Ю. В. Щербакова, В. А. Савоськина. Georgian medical news. 2020. No 3 (300). P. 75–81.

Dzhoraeva S., Sobol N., Ivantsova N. Phenotypical characteristics of the biological properties of staphylococci withdrawn from patients with allergic dermatitis. Eureka: Health Science. 2020. No. 1. P. 15–21.

Pokhil S., Dzhoraeva S. Genetic (RAPD-PCR) variability of Staphylococcus aureus strains extracted from locus morbi and intact skin of patients with allergodermatosis. Eureka: Health Sciences. 2020. № 3. P. 41–53.

Dzhoraieva, S. K., Shcherbakova, Yu. V., & Zuban, I. V. (2021). Study of the phenopatotypes of clinical isolates of dominant species of staphylococcus, isolated from patients with atopic dermatitis. In Yu. B. Melnyk, & L. M. Georgieva (Eds.), Current Issues of Education and Science. 9th International Conference, CIES-2021, Riga, Latvia – Kharkiv, Ukraine, November 10–13, 2021, Conference proceedings (pp. 98–103). KRPOCH. <https://doi.org/10.26697/9786177089147.2021.12>.

Кутасевич Я. Ф., Джораєва С. К., Гончаренко В. В. Порівняльний аналіз клініко-анамнестичних особливостей перебігу алергодерматозів, обтяжених стафілококовою інфекцією. Дерматологія та венерологія. 2020. № 1 (87). С. 8–16.

Джораєва С. К. Стан показників протимікробної резистентності у хворих на алергодерматози, обтяжені стафілококовою інфекцією, в залежності від тяжкості перебігу захворювань. Science Rise. 2020. № 1 (34). С. 35–40.

Джораєва С. К., Рівні специфічних IgE до аутоштамів S. aureus, вилучених із locus morbi хворих на алергодерматози. Science Rise. 2020. № 2 (35). С. 23–28.

Антибіотикорезистентність бактерій роду Klebsiella, вилучених від хворих з дерматовенерологічними нозологіями / В.В. Гончаренко, С.К. Джораєва, О.В. Щоголева, А.Р. Бабута, О.В. Пугачова // Дерматологія та венерологія. – 2020. – № 2 (88). – С. 13-18.

Визначення генетичної варіативності клінічних штамів S.aureus, вилучених із locus morbi та з інших біотопів у хворих на atopічний дерматит / Джораєва С.К., Гончаренко В.В., Щербакова Ю.В., Щоголева О.В. // Дерматологія та венерологія. – 2020. – № 4 (90). – С. 12-16.

Дослідження антибактеріальної активності мазі з мупіроцином на полірезистентні клінічні штами S.aureus, вилучені від хворих на поширені дерматози / Кутасевич Я.Ф., Джораєва С.К., Олійник О.І., Гончаренко В.В., Соболь Н.В., Щоголева О.В., Іванцова О.К., Бабута А.Р., Пугачева О.В. // Дерматологія та венерологія. – 2021. – № 1 (91). – С. 23-28.

Вивчення показників протимікробної резистентності у хворих на алергодерматози, обтяжені стафілококовою інфекцією, за результатами тестів з аутоштамами / Кутасевич Я.Ф., Джораєва С.К., Гончаренко В.В., Маштакова І.О., Щоголева О.В., Соболь Н.В. // Журнал Національної академії медичних наук України. – 2021. – Т.27, № 2. – С.73-80.

Вивчення впливу імуносупресивної терапії на стан мікробіоценозу шкіри хворих на акантолітичний пемфігус / Кутасевич Я.Ф., Олійник І.О., Джораєва С.К., Маштакова І.О., Абдалла А.Е-С.Е-С., Олійник О.І. // Annals of Mechnikov Institute, N 3, 2021. – С. 11-16.

Експериментальне вивчення впливу мазі з мупіроцином на полірезистентні клінічні штами S.aureus, ізольовані від хворих на алергодерматози / Кутасевич Я.Ф., Джораєва С.К., Соболь Н.В., Гончаренко В.В., Щербакова Ю.В., Іванцова О.К., Щоголева О.В., Олійник О.І. // Annals of Mechnikov Institute, N 3, 2021. – С. 58-64.

Вплив топічного засобу з мупіроцином на полірезистентні клінічні штами S. aureus, ізольовані від хворих на поширені дерматози / Кутасевич Я.Ф., Джораєва С.К., Гончаренко В.В., Іванцова О.К., Щоголева О.В. Журнал Національної академії медичних наук України. 2021. – Т.27, №3. – С. 165–173.

Особливості цитокінового статусу хворих на псоріаз з урахуванням застосованих лікувальних схем / Кутасевич Я.Ф.,

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 185

Мова звіту: Українська

Умови поширення в Україні: Не заборонено

Умови передачі іншим країнам: Заборонено

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік організацій-виконавців

Назва організації: Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 01896872

Адреса: вулиця Амосова, 58, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61176, Україна

Підпорядкованість: Міністерство охорони здоров'я України

Телефон: 380577117975

E-mail: office@med.edu.ua

WWW: http://med.edu.ua

Назва організації: Державна установа "Інститут мікробіології та імунології ім. І. І. Мечникова Національної академії медичних наук України"

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02012208

Адреса: вул. Пушкінська, 14-16, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61057, Україна

Підпорядкованість: Національна академія медичних наук України

Телефон: 0577314184

Телефон: 0577313151

E-mail: specradad6461801@ukr.net

WWW: http://www.imiamn.org.ua/

Перелік осіб-виконавців

Бабута Анастасія Романівна

Голуб Ганна Павлівна

Голубко Сергій Петрович

Гончаренко Валентина Василівна (к. мед. н.)

Джораєва Світлана Карьягдівна (д. мед. н., с.д.)

Левицька Олена В'ячеславівна

Мілютіна Олена Йосипівна

Матюшенко Валерія Павлівна (д.філософ)

Маштакова Ірина Олексіївна (к. мед. н., с.н.с.)

Олійник Ірина Олександрівна (д.мед.н., с.н.с.)

Олійник Ольга Іванівна

Похил Сергій Іванович (д.мед.н., с.н.с.)

Пугачова Оксана Вікторівна

Савоськіна Вікторія Олександрівна (к.мед.н., доц.)

Сокол Оксана Анатоліївна (к. б. н.)

Солошенко Ельвіра Миколаївна (д.мед.н., професор)

Стулій Ольга Миколаївна (к. мед. н.)

Цимбал Вікторія Миколаївна

Шевченко Зоя Михайлівна

Щоголева Олена Володимирівна

Юхимчук Євгеній Володимирович

Ярмак Тетяна Павлівна

Керівник організації:

Кутасевич Яніна Францівна (д. мед. н., професор)

Керівники роботи:

Кутасевич Яніна Францівна (д. мед. н., професор)

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.